

אשר נכתב על ידי רבינו יצחק בן אבן עזרא
 ונראה שזהו פירוש לפרק זה
 מהתורה

כז **אתון דאורייתא**

הקיים חזק סביל ים לנו ללמוד דרך צמיחה למד מן
 שלמד דהא יפ' חזק עולם נכסנים ונכסנים מחזק קהים
 וחולם לרעה הפני עשה חזק רחלי גם נדבר האמצעי
 חיב יל דה כסוראי ק"ל דגוי באמצעי לנד ועיב כיון
 קסאמצעי כאן הוא כהנים ולא חירות עיב עפיר יליף
 למד מן שלמד דהי דגם נכסנים כתי' קדושים יסיו
 לאלקיים עכ"ל אין ראי' פגם כהנים ישעזו כקדשים
 אפי' אם חזק נמשז כקדשים דהא קדושה חזק חליעא
 נכסנים לכמה מיילי דמוטבו איסור יין והנלמה ונעמלה
 לקדושים עפאיב נכסנים ועיין נהוס' חזק דמ"ל ע"א
 דהי ואל יעמא חזק סכי דלמד דיעמא חזק ואל יעמא
 כי' (כסאנשו נעמא מלטה) ה"ה דיעמא חזק ואל יעמא
 כהן הריוע ע"ש וחולם מיוק המענה עם חין ראי' רייל
 דרק נחזק וכ"כ הוא דפליגי אצל כהן הריוע לביע קיל
 הוא מחזק לפי שמוחר לסיממא לקדושים משאיב נחזק
 וחרכה מן המענה ים להוכיח קלה איפכא למעם ים
 גיסקא נעמנה עם דגורסה להדיא כהן הריוע ואכינע
 לנדבר בזה וכ"כ להלכיד:

ודע דביהמלמי קידושין פ"א ריש הלכה ז' ק"ל לר'
 ישמעאל דככל המורה כולה חין למידין לחך מן
 הלמד ולאו דיוקא נקדשים ירושים נעפטיים והוא חידוש
 גדול וידוער בו חיים צמיח בארוכה:

בבב ין זו יבואר מי שאנוס מלקיים מצוה אם האנוס
 פוערו לגמרי ח"ד מחויב הוא אלא שאין יכול
 לקיים חיצו:

בשים ז"ק ל"ד ע"כ מעשה נדרם אחד (גזון) שציקס
 נעשוה השוטה אמרה לו אשמו ריקה אם אשה
 עושה השוטה אפי' אצנט חינו שך ונמענ ולא עשה
 השוטה נאחשה עשה אמרו הגולנין ואלוי ריבית קסאמרי'
 חין מקנלנין עשה והתקבל מהם חין רוח חכמים כוחם
 סימנו וכי ע"ש חרושים והגבאין והמוכחין השוונתן קשה
 (שבזלו הרבים ואינם יודעים למו לחזור) ומחזירין
 למכירין (למי שמכיר שבזלו אחוה) אמרי מחזירין ואין
 מקנלנין מהם ואללא לעה מחזירין ללאה ידי שמים - אי
 הכי אמאי השוונתן קשה וכי עכ"ל הגמי ולבאורה עמי
 פריך הרי עכ"פ לנענין ל"ש השוונתן קשה ונלעביד לפרס
 ואכיע דברי **הסוס' בניטין דרמא** ע"א סוגי' ח"ע ומציה
 שכהנו דלכך נקט נעמנה' דהתם עשה דשנה ולא עשה
 לנדור ורבו עושים דאינם יודעים עדיפא אצל עושה עשה
 דפרו ורבו לא היינו כופין לרבו לשחררו כיון דהענד פטור
 מענה דאנוס הוא עכ"ד עשים וסנה גם זה לריד הכנה
 דכיון דהאנוס פוערו חיב מה לי עשה עדיפא או עשה
 קסמחא הרי נכריסם אנוס הוא ופטור משניהם מן הרין
 ונלעביד דסנה הא דאנוס רחמנא פטרי' יליפי' מולנערה
 לא עשה דבר והוא חך נעמנה' לאו אצל שיעיל האנוס
 לפטור מקיים עשה זה לא מליבו דנהי דלכאורה אין כי' אי
 חייב או לא דקוק סוף הא אנוס הוא ואין יכול לקיים עכ"ל
 אחרי העיין יעלאו כעס נפקוחות בזה אי ע"י מה שסוף
 אנוס פטור לגמרי או קסוף חייב נחמה אלא שאין יכול
 לקיים חיצו והנה מליבו בזה ומחלוקה בין דהרישה והפ"ה
 נכאנוס ולא הי' יכול להמלל מפלה אחת אם חייב
 לסעלימה בזמן תהפלה השני' או לאו עיין סימנ נפ"ה
 או"ס ק"ח ק"ח א' דפליגי בהדיא בזה אם האנוס
 פוערו לגמרי ולא סייק אנוס כיון שלא הי' מחויב כלל
 נעמנה או דילמא מחויב הי' אלא שלא הי' יכול לקיים
 ועיב כפיכחל אחיב עפיר חייב להשלים עשה' ונלעביד
 דיש לסכיע פטר דבר נעמנה' אלא דיש ז' עיני מלווה
 אי נעמנה' ענין אדם למקום לנד ובזה קסנרנא נוחנה

הסוטה חיל אחיה פרו
 דלולי עיממא דלוטה היינו
 אולם לפי' סתום' עם דה
 ז' ופגן וע"ל דסך דנחמס
 הוא ועיב ס"ה לרבו חרות
 ד"ה ע"א חקרה דאשר לא
 י' עמוד כהן זגוי ע"ש דקאמר
 (דסיינו חרותה) ולא נעדי
 נעמנה דליג ע"א וריע אוהה
 ז"ע חוס' וכוה רייד ע"כ דים
 ג"כ דים ונחמקס אחר סארכתי
 דברי סירושלמי ה"ל חין
 ז"י עשה ס"ל דהרותה דינה
 ד' דכיון דבידושלמי ס"ל הלמד
 והמלמד הראשון הוא פקטו
 כ' שפיר חלוי נכללה דאין
 כ' דהמלמדי הוא חרותה ולא
 אחרתי נעמנה דמה ע"א
 ר למד חוליי או נחר המלמד
 האחרון יערישה אצל כסגס
 אינו כלל סיהי חלוי באמצעי
 נמורים והעפ"כ שפיר נוסג
 למד מן שלמד וליע:

זרות אי נע"י בזה סינה נעבז
 זו מן הלמד חז ע"י המנוחל
 ל דאין סאלה נהקדס היס
 - עם נעפריס ונחוס' הטעם
 יס' וגוי ע"כ דינו כהקדס
 ז' הוא עפ"י המנוחל נכפירי
 קדשה הגוף ועיבס מנחל
 ל"י להקדס ואיכ' ים להשקפה
 ח הקדש'ם חליע ע"ש
 הלמד ועיין נחזק דיה ע"א
 ע ענלה אחת למלטים יום
 ז' עם דיה ח"ע כ' חיל ואיח
 חס חזק נגיס' דפרע פרע
 כילף חזק עולם מחזק קהים
 f ל"י למילף קדשה עולם
 נכיס' חליע' ללמד מן שלמד
 עולם חו עכ"ל והנה ודאי
 ע' אפי' ללמד מן הלמד וכי
 ד מן הלמד נחזיקה חוליל
 חזק הוא כקדשים לענין
 f ל"י יומר למילף נכסנים
 מולם ועם מועיל תימחא
 דין למד מן הלמד כקדשים
 יעוה דאפי' אי חירות דינה
 הלמד עכ"י גם נחולף
 אמו יומר עדיף הוא מללמד
 ח ד"ע ע"כ דמ"ס' חוקתיק
 חרותה ופסק לענין עירונה
 ו כמו שאסור נפקח ולא
 זרותה כמו שאסור נפקח
 ו' דכתי' נבוס' דפסק
 עפיר הוא דנמרי יערישה
 י' ילף ר' כסוראי למד מן
 ז וכסנים מחזק קהים סלח
 מו דסיינו חזק עולם מחזק
 ל"י למד מן הלמד עושים
 פ והנס כפי' ענוק דברי
 חיים

A

שאלו לומרין לו טי עשיה דמציאר דאפי
 רבין תשוב אונס וע"ע בחובות (דף ב'
 י"ג זמן ולא נשאו אובלות משלו ואובלות
 זו בשבת מוצק שאינו יטל לכתום תמום
 דכחלה נשאל ליום הרביעי) אינו מעלה
 ל"י החם בלישנא בתרא חלה מהו התם
 משמא מאי משום דלגיס הכא נמי הא
 זור אפי' מחמת איסור דרבנן חשוב עוד
 וא ענו טעמי וכוזומה ואלם נראה דש
 ה הכי המנישה מזדו ואף שאנום בדבר
 להשגא והוא אינו ראוי לישא משאלת
 לה מוזומת משאי' מחמת תקנת חכמים
 ו כלל ודומה יתמיח במוזומת וי"ט
 ה מלטי לכאורה סברה זאת דאונס
 יב עוד יותר אונס מאונס דעלמא והוא
 במשנה המקבל עדה מחבירו (בבב וכן
 א גרסה חס מחת מריכה היא חכמה
 כי דמי מחת מדינה אר' סודה כגון
 ר"ב הנקטה עשה זו בתוכה) כ"ו
 וירקון (כבי מוכר בזמן שהיול נוא
 ות מ' שנים תנן לה בערין) או
 ואלוהי (שלא ירדו בשמים) איש טולה
 וירקון דומיא דשנים כשני אלוהי מה
 כלל אף ה"ז דלא הוי תבואה כלל
 כדוכתב אחרימי אפי' דהאי דאנא
 זמרי' מחת מדינה היא אר' נמון
 מחסר שני תבואות ימכר לך שנים
 ה ה תבואה בעולם בשום מקום
 ושפר שולין לו אפי' דבאיתו מקום
 תבואה) ח"ל רב אפי' לרב כהנא
 מן המזין דהא איכא תבואה בזמן
 דמלכא היא עכ"ל הגמ' פי' דכיון
 תשיב שפי אינו שנת תבואה מצי'
 מתחשב שנת תבואה אפי' דאיכא
 זמון וירקון אינו מטיל שם שנת
 זבואר בזה איפוא האונס דאיסור
 ואלם יש לפרש גם דברי הש"ס
 כרש"י דנראה ג"כ דכיוון לסברא
 מאונס דעלמא ובאחי רק להעיר
 אומר רבינו מיר כסיה' לי בן
 ויורונו וכוסון הניירות נולד הכן
 ב"א קרבן על נזירות אחי לא
 אריכתא היין איכא תבואה בזמן
 י התם עלה הגע עמך שטל
 ה דאחר השלמת נזירותו) הרי
 י הוא לילה הוא שגרימה הגע
 ו ראו להביא קרבן (איכתי'
 היא שגרימה עכ"ל הירושלמי
 עוד יותר מניעה מחסרון
 שכבר פשט דלילה תחשבת
 י מלהקריב משאלת האיסור
 דבעלם אינו זמן הקרבה
 מוכח איפכא דשנת תשיב
 ליבור וכוונת הירושלמי י"ל
 שבה יוצר מניעה מחסרון
 מחוסר זמן ופי' הש"ם וע'
 ביה אר' אר' דאיסורא
 ק עוד יותר השם זמן ממה
 י גם זה עכ"ל אין להאריך
 אפש עוד באופן אחר וע'
 י ואפי' להאריך בזה ;
 וע"ע

ועי חוס' פסחים (דף כ"ב ע"ג) ד"ה ואבר דהכזו דאמר
 לתת איסור הגאה לעטים אפי' בחנם משום דהחוקת
 בסוזה חבוהה הגאה וע"י כתיבו אחי' ח"ל והא דאמר בסוף אלו
 מליאות נבי אש יהיה (הבהמה) טעונה יין נסך אין זקוק לה ואי
 אחרת זער בע"מ דאורייתא אחי' אין זקוק לה אפי' דחשיב
 כמחשבת בליסורי הגאה ואמר אפי' בחנם מ"מ כיון דאינו
 מתכוין שיחייק לו עוכה וחשום זער בע"מ חשיב כמו לא אפטר
 ולא חטון דרשי עכ"ל ומוכח דאי זער בע"מ דרבנן לא מציב לא
 אפטר לגבי דאורייתא והא לעלמה הישך דבריהם בשבת הגיל
 דלגום דאיסור דרבנן חשיב אונס גם לענין דאורייתא ויש למלק
 ובאחי רק להעיר :

ועי פסחים (ד' פ' ע"א) איתמר הוי ישראל מחלה עהורין ומחלה
 עמאין אחר רב מטמאין אחר מהן בשבן (כדי שיהיו רוב
 עמאים ועשו כולם בטומאה ולא יהי' קרבן ליבור חלוק) כ"ו
 ושולא אחר משלחין אחר מהן לרדך רחוקה כ"ו אחר ר' נתן ויל
 ואמר ל"י לטולא מאן ליימ דעק סבי' ומשכתי ויהי' (מי ישמע
 לנו לפקודי אהלו ויחידומו ולהשתלח לרדך רחוקה הילכך דרב
 סדיחא) והנה שם (דף ז' ע"ג) ס"ל לרב דאין שחטין וזרקין על
 טמא סדך (אעפי' שידיו לטבול) וקמפרש הש"ס טעמא דילמא
 פשט ולא פלג ופירך דאי' מדאורייתא מימיו חיו ורבין הוא דגזרו
 ב' אלמה אחר רב (בבב דמחלה עמאין ומחלה עהורין) מטמאין
 אחד מהן בשבן (כדי שיעריע רוב ליבור לטומאה ואי מדאורייתא
 חיו היאך הוא מריעם לטומאה כ"ו רש"י) עכ"ל הגמ' האריך
 לענינא וק' שהרי מבואר ריש מי שיהי' רפפור' דרדך רחוקה
 אינו דוחק בדך רחוקה רק גם שאר אונס דינו כדך רחוקה
 ע"ס ואפי' מאי קוש' ארב דאי מדאורייתא חיו מאי מהני מה
 שמטמאין אחר מהן בשבן והא שפיר מהני דכיון דחכמים אין
 מניחים לו לעשות פסח ואפי' איסור דרבנן הרי מיחשיב אונס
 גם לרין דאורייתא לטום' שבת הגיל ואפי' הא ה"ל מדאורייתא
 כדך רחוקה ואפי' הא דאמר רב מטמאין אחר מהן בשבן הנה
 הוא מחס כ"ו הא דאמר לילא משלחין אחר מהן לרדך רחוקה
 אלא דאחא דעולא קמי' מאן ליימ דעק סבי' ומשכתי כ"ו ובגל
 ואפי' אהא דמטמאין אחר מהן בשבן דלא שייך קושי' זו אי' הא
 שפיר קאמר רב מטמאין אחר מהן בשבן וע"ע :

כרר כד' אונס יש להסתפק הא דקיי"ל אונס רחמנא פטרי'
 אש הוא רק לענין פטור האדם דאין על
 האדם שום עונש אבל עלם המעשה עבירה היא ח"ד גם עלם המעשה
 אין תשובה עבירה כל שהיה באונס ולא ה"י שם מרי' ופשע חזר
 העושה (ולא דמי לעונג דכל שוגג יש בו קצת פשיעה וכוונת
 וחס"ה מחויב חטאת כדי לכפר על הפשיעה) ויש נפקותא בזה
 לענין מהב"ע היבא דהמלוה בזה ע"י עבירה אונס דאי' רמא
 דהמעשה בעלמיה עבירה שפיר ה"ל מהב"ע ואי נוחא דהמעשה
 בעלמיה נמי לאו עבירה היא לא חשיב מהב"ע וכמוכין ועוד
 יש נפקותא בזה לענין גר שאדלק בשבת ע"י אונס אי' מותר
 לברך עליו במזוילי שבת ע' ברכות (ד' ר"ב ע"ח) דגר שהדלק
 אסור לברך עליו במזוילי' משאלת נעבדה בו עבירה ואי' נוחא
 דבאונס המעשה בעלמיה אינה נחשבת עבירה אי' שפיר שרי
 לברך עליו במזוילי' וכמוכין [וע' אהון דאורייתא כלל י"ג
 נסחפתי כענין זה לענין חיוב עשה היבא דלגום חלקיים עשה
 מי אמרי' דמחויב הוא אלא שאין יטל לקיים חיובו אד כל שאין
 יכול לקיים חיובו מיפטר לגמרי ואין עליו חיוב כלל וע' לקמן
 כלל כ"ו ואלם ה"מט עליו פה לענין מעשה עבירה אין לפקדון
 סדך דהתם דאפי' חת"ל דלגום עשה עשה פטור גמור עכ"ל
 אין ראו' מזה לשוןשם עלם המעשה במעשה עבירה מעשה
 הימר ולא מעשה איסור וכמוכין דרך לענין האדם שפיר פטרינן
 ל"י למרי' ואפי' מחויב קיום עשה דאין האדם מחויב לעשות
 רק אח' אשר ביכולתו ואשר אינו ביכולתו אינו מחויב כלל
 משאי' לענין עלם המעשה כאשר יש שם מעשה בפועל שפיר
 י"ל דתשובה עלם המעשה עבירה ואעפי' שאין על האדם שום
 חשמה בעבירה זאת וכמוכין' .

דנה לכאורה נראה דספק זה הוא פלוגתא דרב ושמואל
 צבי"ק (דף מ' ע"ב) דהא דתנן שם (דף ל"ט ע"א)
 במשנה שור האונסין (האיסור לנגימות ומלמדין אהוה לך) אינו
 חייב מיתה (אם נגח את האדם והרגו) שפי' כי יגח ולא
 שיניחוהו איתא בגמ' שם איכתי' להו מהו לגבי מוכח (שור
 האונסין) שהרי את הנפש מהו לגבי מוכח) רב אמר כשר
 ושמואל אמר פסול רב אמר כשר אונס הוא ושמואל אמר פסול
 הרי נעבד בו עבירה עכ"ל הגמ' ומוכח לכאורה דבהא מילתא
 פליגי דרב ס"ל דבאונס המעשה בעלמיה לא חשיבא עבירה
 ומש"ה כיון דלגום הוא לא חשיב ל"י נעבדה בו עבירה כלל
 ושמואל ס"ל דהוי דלגום הוא עכ"ל המעשה בעלמיה מיהת
 שפיר עבירה הוא וע"כ שפיר פסל ל"י משאלת נעבדה בו עבירה
 וכמוכין ואפי' כיון דקיי"ל התם כוונת' דרב אי' מוכח לכאורה
 דבאונס המעשה נופה לאו עבירה היא וכמוכין :

ואולם מלישנא דגמ' דאמר ושמואל אמר פסול הרי נעבד
 בו עבירה מוכח קצת דהו דבר פשוט דהמעשה
 בעלמיה נחשבת עבירה וגם רב אין חולק בזה אלא דרב
 ס"ל דכיון דהשור ה"י אונס בעבירה זאת ע"כ אין השור נפסד
 על דיה ואין נפסל לקרבן ושמואל ס"ל דסוף סוף כיון דנעבד
 בו עבירה הוא נפסד ע"י עבירה הנעשית בו ואעפי' שהוא ה"י
 אונס בדבר ושפיר מיפסל לקרבן וזמיר הסברה י"ל דפליגי במה
 שדנתי בו בכלל י"ה אי' שייך ענין חטא בעבירה עשה והכחתי
 רמזין בפ' ע"ה"ס בראשית (פ' ח' פסוק ה') דשור הטונג דמיב
 מימה י"ל דהוא מפלח עונש אל השור שנענש על חטאו וכו"כ
 הוא עשה וע"כ י"ל דרב ושמואל הגיל נמי בזה' מילתא קמיפליגי
 דרב ס"ל דשייך חטא בעבירה והא דטונג מיפסל לקרבן הוא
 מפלח דמי' ה"ה שפירא הוא נפסד ונפסל לקרבן וע"כ באונס
 אין על השור שום חטא ואשמה וע"כ נהי דלגום המעשה
 עבירה היא עכ"ל כיון שהשור אין לו חטא ופשע בעבירה על
 עלם המעשה לכן שפיר אין בו פגם ואין נפסל ע"כ ושמואל
 ס"ל דבגל"ה לא שייך ענין חטא בעבירה ואפי' גם כנוגח ברלון
 אי' לומר דיש בו פגם משאלת החטא שחטא השור וכן משאלת
 שנעשה בו דבר הנכלתי ראוי והוא הריגת אדם לכן חל עליו
 פגם ואפי' דהוא פלגו אין עליו חטא דלא שייך חטא בעבירה
 ואפי' מחילא אין חילוק בין אינו אונס לאונס דבאונס נמי הרי
 סוף סוף עלם המעשה עבירה ודבר הנכלתי ראוי ושפיר חל
 עליו פגם ע"י שנעשה בו דבר הנכלתי ראוי כמו כנוגח ברלון
 וכמוכין [ואולם מלגון המשנה וזכחים (דף ע' ע"ב) ועוד נכמה
 דוכחי דאור שנעבדה בו עבירה פסול למוכח מוכח לכאורה
 לרב באונס גם עלם המעשה לא חשיבא עבירה דאלי' הרי
 נעבדה בו עבירה והרי הוא שפיר כגלל שר שנעבדה בו עבירה
 שהמעשה פועלתו מע"ג המוכח ודוחק לומר דרב תנא הוא
 ופליגי דכל כי האי נווגח דרך הגמ' לפרש וגם הוא לאון
 הרגיל במשנה ותוספתא לקרות לשור טונג נעבדה בו עבירה
 ודוחק הוא לומר דפליגי רב אהאי ובאחי רק להעיר' :

ועי יבמות (ד' ל"א ע"א) דאחא דר"ל לר"ש שם במשנה
 דאשה שהלך בעלה למדו' וניסה שלא ברשות (ב"ד
 הייט בעד אחר אלא ניסה בכ' פדים דאין לריבה היתר ב"ד)
 ואח"כ בעד אחר אלא ניסה למזור לו אר' הוא אחר רב שם
 בגמ' דהכי הילכתא ואמר עלה רב ששח הלכה מכלל דפליגי
 מאי ה"ל למיעבד מיאנס אנסה כ"ו ומבואר דניסה בכ' עדים
 חשיבא אונסה ואפ"כ פטורה שם (ד' ל"ג ע"ב) בגמ' דגם
 בניסה בכ' עדים הולד ממזר אש נודע אח"כ שנעלה חו ומוכח
 לכאורה להדיא דבאונס נמי המעשה נופא מיהת עבירה היא
 דאי המעשה נופא נמי לאו עבירה היא אחי' הולד ממזר
 הרי חשיב טולד מביאת היתר וכמוכין [ואולם גם זה אינו ברור
 אש הולד מביאת אשת איש דחשיב ממזר הוא משאלת האיסור
 שיש בהמעשה או הוא משאלת עלם המעשה דבך גורה מורה
 דכל הולד מביאה זאת הוא ממזר וע' הוס' יבמות (ד' ט"ז)
 ע"כ) ד"ה קסבר בטה"ד דלחילולם הראשון עכו"ם הכא על בת
 ישראל הוי הולד ממזר (למ"ד הסוכרין) דאורייתא אפי' ד
 דהביא

הביאה טפה מדאורייתא ביהא הימר היא והיינו משום דהיא
 ביהא שאין בה חפיסת קידושין דלא חפסי קידושין לעטו'ם
 עשיה וע"כ גם למד דעכ"ס ועבד הכא על כ"י הולד כשר
 הרי הוא רק מפאת דלא חפסי בה קידושין לא לירי' ולא
 לאחריני ע"י יבמות (ד' מ"ה ע"ב) אבל היכא דחפסי בה קידושין
 לאחריני הו' הולד ממזר לכשי מפאת ביהא שאין בה חפיסת
 קידושין עשיה וא"כ שפיר הו' הגולד מביאה אשת איש ממזר
 אפי' דהיתה הביאה בלאום ולא חשיבה ביהא עבירה דסוף
 סוף הרי לא היתה ביהא של חפיסת קידושין שהרי אין קידושין
 ומפסקו לו בה וע"כ שפיר הולד ממזר משאם היורה וולד של
 ביהא שאין בה חפיסת קידושין ואפי" שיהא ביהא הימר דומי'
 דעכ"ס דהו' הולד ממזר ממנו מפאת המגע החפיסת קידושין
 ואף על פי שהביאה ביהא הימר מה"מ וכ"ל וידובר בזה
 במ"א א"ה ואכ"מ]:

וע"ז

תום שבועות (דף י"ח ע"א) דהו' אי דכתבו ידיעת
 אדם אין מחלקת להאחות היינו אם בעל כ' ביהות שיש
 עליהן חיוב חטאת בשוגג וטוע' לו בנתיים שבעל ביהא הראשונה
 אלא שסבור הו' להיות נחשב איום עלי' אוי אין ידיעה הו'את
 מחלקת וחשיב הפלס אחד ע"ה ו"ל ג"כ דהו' תלוי בהג"ל או
 עבירה אולם נחשבת מיהא עבירה בעולם או לא דהו' חשיב עביר'
 בעולם איכ' הא ה"ל עכ"פ ידיעת עביר' בנתיים ושפיר י"ל שחלק
 לאפי" שהו' פטור על עביר' זאת מחטאת דאולם הא מיפסור
 חטאתה וא"כ הרי לא היתה שם ידיעה של חיוב חטאת עכ"ז
 ידיעת עביר' מיהא עכ"פ הרי היתה ושפיר י"ל שחלקת ולא
 חשיב הפלס אחד [פ"ה ב'תום' שבועות וע' שבת (דף ק"ה ע"א)
 ולרובן ש' ידיעה לח"ש ואפי" דאין על ח"ש חיוב חטאת ועל
 קרבן דכיון דח"ש אסור מה"מ והוא חלק מעבירות השיעור דכל
 שהשיעור לאור אוי ח"ש הוא ק"ת עבירה חלקת אוסורי על
 השיעור לר"י וא"כ ה"ל ידיעת חלק החטא ולכן חשוכה ידיעה
 לחלק ואפי" דחיוב קרבן הא ליכא חלקת הוא דח"ש גם לר"י
 ואולם לר"ל דח"ש מותר מה"מ הא ליכא ח"ש גם ידיעת חלק
 חטא ועשיה בשבת (דף ק"ה ע"א) בתנאי (ר' גמליאל) ודיברתי
 מזה במ"א ואכ"מ] מחש"כ אם המעשה בעלמא חשיב
 מעשה הימר בלאום איכ' ידיעה אולם הא לא הו' ידיעה כלל
 שהרי לא נמודע לו כלל שנגעית עביר' כיון דבאום אין המעשה
 עבירה כלל וכמוכן ובאחי רק להעיר :

ודע

דהא דאום רחמנא פטרי' נלענדי ד"ל ענינא דמעשה אהר'
 אדם עושה מפאת אולם אין המעשה מתייחס לו כלל
 וחשיב כאילו נעשה מאליו וחיינו הוא העושה את המעשה וא"י
 לזה מהך דב"ק הגורל למעשה דאמר דשור האילנותין פטור משום
 דכתי' כי יגח ולא שנימוהו הרי דכל שהשור נוגח בלאום (דשור
 האילנותין הא מיקרי אולם בש"ס ב"ק הג"ל וכ"ל) לא קרינ'
 ב"י כי יגח והיינו משום דאין השור הוא הנחשב לנגח ומחשבת
 הגניחה רק כאילו נעשית מאל"י ע"י הדבר המכריח את השור
 לנגח אבל אינה מתייחסת אל השור ואין השור נחשב טנה
 וע"כ בש"ס יבמות (דף ק"ו ע"ב) אמר רבא אכלה (היבמה)
 חומא ורקקה אכלה נרנישחא ורקקה לא עשהה ולא כלום (לפטין
 רקקה דחלילה) מ"ט וירקה מעלמה בע"י וליכא עכ"ל הגמ'
 והכוונה ג"כ כ"ל דכש"אין הרוב מעלמה רק ע"י דבר אחר
 המכריח והגורם את הרוב והוא החומא והנרנישחא שאלה אוי
 לא קרינ' בה וירקה ואין מעשה הרקקה הו'את מתייחס לה עד
 שיתכן לומר ע"ל וירקה וא"כ ה"ו בכל המעשה אולם שאין
 המעשה נעשית מעלמו של אדם רק ע"י האולם המכריחו אוי
 אין המעשה מתייחסת לו וכמוכן וכי היכי דאמר' בהך דיבמות
 וירקה מעלמה בע"י ה"ו אמר' בכל מעשה שהזכרה בחזרה
 ועשה מעלמו בע"י ולא ע"י אולם המכריח אותו על המעשה
 וכמוכן [וע"כ דוגמת הך דיבמות וירקה מעלמה בע"י בש"ס ב"מ
 (דף ל"ז ע"א) איך אחי כל שבועה שהיינן משביעין אותה אין
 חייבין עלי' משום שבועתו בטיי' שגא' נפש כי תשבע לבטא בשפתים
 כי תשבע מעלמה כו' והו' נראה לומר דהכוונה ג"כ כהך
 דיבמות דכיון דנשבע על כרחו ע"י ב"ד המכריחים אותו על
 כך לא קרינ' ב"י כי תשבע דתשבע משמע מעלמו כי הך דיבמות

וירקה מעלמה בע"י ואולם בשבועות (דף מ"ט ע"ב) הבא ג"כ
 הך מימרא דרב אחי ואמר שם בגמ' דרב אחי תיבת כי קיימ'
 דמשמעו אי וכדל"ל כי משמע בד לשונות אי דילמא כו' והכוונה
 אם ישבע מרלוטו מחש"כ ע"י ב"ד לא קרינ' ב"י אם ישבע
 שהרי הוא מוכרח לישבע על כרחו ע"כ ונראה דגם בהך דב"מ
 הכוונה כן ואפי" דבהך דב"מ לא הוכח הך דר"ל י"ל דהש"ס
 קולר כאן לפי שאין זה מקומו כאן דעיקר מקומו דמימרא דר'
 אחי הג"ל הוא בשבועות שם ולכן אמר הש"ס בב"מ אהך
 דשבועות הג"ל ומיימי בב"מ רק בקבירה כי תשבע מעלמה
 והכוונה ג"כ על תיבת כי ולא על תיבת תשבע לנד דתיבת
 תשבע גופ' דייק מעלמה וכמו שר"מ לומר חלה ולפי"ו גם
 הך דב"ק דרש"י כי יגח ולא שנימוהו י"ל ג"כ דהירשחא מתיבת
 כי דהכוונה אם יגח מעלמו וא"י בע"י לא נגח ולא שיגח בעל
 כרחו ע"י אג"ס המכריחים אותו וזהו ולא שנימוהו והוא משום
 דוגמת הך דרב אחי דייק' כי תשבע מעלמה ולא שהשבע על
 כרחו ע"י ב"ד המכריחים אותה ואולם לפי"ו הרי חוקשה ממני'
 דב"ק הג"ל אר"ב ור"א ור' רמי' דפליגי אר"ב אחי הג"ל בשבועות
 ובב"מ שם ובאחי רק להעיר. והנה גם זה לר"ך הסברה דמדוע
 לר"ינן באמת בהך דשבועות וב"מ לדרשא דתיבת כי ולא אמר'
 דתיבת תשבע גופ' משמע מעלמה כמו דאמר' בהך דיבמות
 דתיבת וירקה משמע מעלמה ואפי" דלא כתי' שם תיבת
 כי ובאחי רק להעיר. וע"כ ירש"מ כחובות פ"ד ה"ד לקחתי (רכיבי
 במש"ל) פרט לשומרת יבם (לקחתי) משמע דהו' לקחה מעלמו ופרטי'
 לשומרת יבם דמן שמים הקטו לו, (פני משה) הרי דכשומרת ליקח
 מפאת המלוה לא מיקרי לקחתי דלקחתי משמע מעלמו וכפי' הפ"מ
 והוא ג"כ דוגמת הך דיבמות וירקה מעלמה בע"י וע"כ בירושלמי
 דאמר לא סוף דבר כמשה הראשונה שמלות יבום קודמת שמלות
 חלילה אלא אפי' כמשה האחרונה שמלות חלילה קודמת (לא תימח
 דרין זה הוא רק למשנה ראשונה דמלות יבום קודמת ומושל עליו
 לייבם דייקא מפאת המלוה אלא אפי' למשנה האחרונה דחלילה קודמת
 והו' בידו לשלון אפי' לא מיקרי לקחתי דהא עכ"פ וירקה רמיא
 עלי', (פני משה) וזה מחמ"ס עם מה שכתבתי בלקח טוב כלל י"א
 דייבום השיב מלוה מוכרחת ומודה אפי" דאי בעי חלין כיון דלויט
 יבול להפטר מעלמות אחר משיב"ה או ייבום או חלילה וע"כ מה
 שטענה הוא הוא הדבר אשר הוא מוב עליו וע' ששנת העמקים
 כלל כ' נסתפק אי עשה שחינה מעכבת גמי דוחה ל"ת ומיימי רחי'
 מיבמות (ד' כ') דעשה דייבום דוחה ל"ת ואפי" דאי בעי חלין ע"כ
 ולפי הג"ל לא חשיב ייבום עשה שחינה מעכבת דכיון דאחר משבי"ס
 מעכב דמוכרח או לייבם או לחלון וע"כ מה שטענה הוא הוא הדבר
 המעכב וד"ק ואח"כ בירושלמי כחובות הג"ל י"ל עוד הפ"י לקחתי
 פרט לשומרת יבם דליקוחין דאחי הוא והנה יתבאר דיבמות (דף
 ס"ז ע"ב) קנין כספו א"ל והו' קנין דאחי הוא ואולם פי' הפני משה
 הג"ל דכיון דמוכרת מפאת המלוה לא מיקרי לקחתי מכון יותר
 בהא דאמר בירושלמי לא סוף דבר כמשה ראשונה שמלות ייבום
 קודמת כו' וע"כ ירושלמי יבמות פ"א ה"א מלן יבמי לא שמיאט
 שמים וי"ל ג"כ דכיון דמוכרת למלן מפאת האיסור אין המימ'אן
 מתייחס לו ולא מיקרי מלן יבמי ובאחי רק להעיר] :

וע"ז

בספר גור אחי' עה"ת ראה פ"ה ע"ו פסוק י"ב עה"כ
 כי ימכר לך אחיך העברי דפירש"י במכרוהו ב"ד הכתוב
 מדבר ול' הג"א וז"ל והקשה הרא"ש דהא כי ימוך אחיך ונמכר
 לך דהוא ג"כ לשון נפשל כמו ימכר ואפי" דרש"י ליה דהוא ע"י
 עלמו וא"כ בזה כמי נאמר דהוא ע"י עלמו ויראה דלא קשיא דכיון
 דכתיב כי ימוך אחיך ונמכר לך שפיר מ"י למיכתב לשון נפשל מפני
 שכתוב לפניו כי ימוך והנה הפועל והגורם המכריח הוא העניות
 ושיך לשון נמכר אפי" דהוא מוכר עלמו כיון דאיט עשהה מדעתו
 רק שהעניות הביאו לזה שיך ב"י שפיר נמכר ל' נפשל כאילו ע"י
 אחרים נמכר אבל כאן דלא כתיב כי ימוך רק כי ימכר חיי"י בודאי
 ע"י ב"ד כו' עכ"ל ז"ל הנה שגם פה מובארת סברא הג"ל דמעשה
 אשר אדם עושה ע"י אולם המכריחו לך אין המעשה מתייחסת לו
 ולכן זה המוכר עלמו ע"י אולם העניות המכריחו על כך אין מעשה
 המכירה מתייחסת לו ואין נחשב שהוא מוכר את עלמו רק שהוא
 נמכר ע"י דבר אחר כאילו אחר מוכר אותו ולא הוא מוכר את עלמו
 ולכן

ולכן קראתו. תורה נאמר ב"י כי
וע"ז ברא"ש עה"ת ב"א פ"ה
 ובדש"ת פרט לאנסו"ל
 ה"א המורה על מהותה אלא דו
 השגנה הוסיף בה כי עכ"ל וג'
 הא"ש וגו' ודחיק בה הא"ש וס'
 שוכב דברי ר' יהודה עכ"ל וגר'
 דפטור ממיחה וק' דמאי א"יטו
 דמחייב וברי רק על הביאה י'
 בועל ואולם לפי הג"ל י"ל דכיון
 אל האדם רק אל האולם הדבר ה'
 דמעשה הביאה שמלך האשה הו'
 ומכריחה ע"י החוקה להבעל
 למעשה ביהא משום כיון דמע'
 קמ"ל ואולם לפי"ו באמון ד'
 אין האיסור במעשה הביאה רק
 עשיה בחלוקה בראיות רבות א"י
 ודאי איכ' לייחס אל המחזיק כיו'
 המעשה הוא דאפשר לייחס לו י'
 מחש"כ הרב"ש ההגה הרי סוף
 אליו ההגה וכמוכן והנה אם י'
 הא האיסור לא ההגה עכ"ז י'
 מעשה כלל וקרקע עולם היא א'
 וכמוכר בחום' ב"ק (דף ל"ב כ'
 לייחס כאן מעשה האשה אל המחזיק
 מעשה כלל והרב"ש הגהה שלה
 לדמות ולומר דכיון דמחננה אהך
 עשה מעשה שוב שפיר המעשה
 ההגה הו'
ובנה הדבר אם באיסורי ביה
 אה"י לא פירש"י ל' י'
 במחלוקת הוא שמי ו'
ודנה אם נאמר בפסוקנו ז'
 המעשה מתייחסת אל ה'
 דאורייתא שם בבעט פטור דבר ג'
 נראה דעלם המעשה שפיר עבירה
 מפאת שאין המעשה מתייחסת לו ו'
 אבל עלם המעשה אחי שפיר עבי'
 המעשה לא בע"י כלל שחתיים הו'
 מילי דאסרה תורה לשבות אפי' א'
 אדם כלל ורק מאליו לגמרי כמ'
 שנגעית מעשה עבירה מאל"י וכדמו'
 דאמר האם דב"מ אסור באכילה
 שיעבד דהוא"ל ונעבדה בו עבירה
 לאו דלא חאכל כל תועבה ע"כ
 אסור וע"כ דכיון דאסרה תורה על
 ב"מ מאליו חשבו שטענה עבירה
 וע"כ במהר"ם ש"ך דמחקה בו
 מבוחר להדיח גמור ארי' עה"ת פ"י
 ו' ד"ה עוד ע"כ וכבר כתבתי כן
 ע"י והבאתי שם עוד
ודנה אם גם נאמר דדבר ש'
 מתייחס עבירה אם נע'
 שאין בהם עשיות מעשה כלאו דב'
 שפיר אין האולם מתיר את עלם
 אדם כלל והא דהאדם פטור גם י'
 דפטרה כלל אונסין משום אכל על'
 עבירה היא וכמוכן וגם שחלק'
 דיבמות (דף ל"ג ע"ב) דנישחא
 אפי" דמיתאנס אנסה דלפי דברי'
 המעשה אינה עבירה היכא דהתיר
 אין שם מעשה אדם כלל דאין הת'
 ולכן

בסוף משנה

המדע הלכות יסוד התורה פ"ה

בסוף משנה

מקורות וציטוטים

מחייב מיתה זו מירי נמוכי עיי גויה לו עיי רבי... ש"ס בס"ה המסכת... כשבב בן בבר עיי שמואל ב פ"ב ואין מורן להם כן לכתחלה וכו' לקדם משט נמוכי לו ומסור עניו לפניה קודם שימסור משט המסור (מאיר) נמוכי השנויה ממנו ב פ"ו) עיי ס"ו מיר קנו מק"ו. והטעם והפסד רבינו כריל ב"ה... משום דמי נמוכיטק ר"ע וכן מסורה בריש סב ב וי דר"י ווי לפין למיר קודמו ופסק ע"כ כן. מסורה. וכן ענה דעה ק"א ס הויה מי גילגל וכן מס' דמח' פ"ו ז מיר דר"י. ועוד דר"י (עיי ס"ו) המסורה ועיי במחירי משט לפסק זה ופסק על דעתו. ועיי מירי יוסף מיר קנו קמ"ו שמהל דמי רבינו כי יוסף דלא כר"י. שם דמן השתת ותי כוונה לגביה דר"י ור"ס בירושלמי (ר"ס המאיר) ועובדיה אמרין מיר ע"כ כן דדוק בגמ' הלכה מיר (עיי מירי עיי מירי).

אחת מישראל יסוד להם חסד כגון שבע בן כנרי ימסרו אותו להם ולא יסורו ממנו ויהא שייב מיתה. ומיימי הסם עובדו נהלי בר גס מנעמיה מלכותא וערק ללוד לגבי ריב"ל ואקוף מלכותא וערק ללוד לגבי ריב"ל ואקוף אליהו רגיל דמחגלי ליה ומו לא מחגלי ליה ולא כמה ג' ומין (למחגלי) [ואמגלין] ליה אמר ליה לילמוד אנא מחגלי אמר ליה ולא משנה עשימי אמר ליה חו משנה מקדיס היל. ופסק רבינו כר"ס לקום אפי"ג דמן הסתם לא קיימל לן כוונה לגביה דרבי יוחנן ויפסק ט"ה. משום דהוי ספק נפשוה ולהחמיר ללא ימסוריה נדידיהם ב"י, ועוד דמחמיה מקיימל ליה דקמ"ו פסקתן בן גברי בשמע בשחי"ג מיתה נמוכי דוקא, ומקרא ליה למידק הכי שאל"כ למה ליה לומר למימר נהלי יד נמלך נדוד (עיי כ"ה), כלומר והכי הוא חייב מיתה, משמע דאי ללא הכי לא היו רשאים לתסרו לו, וטובר רבינו דהוא בר גס דריב"ל היה חייב מיתה בשבט בן בכרי ופסי' לא מחגלי ליה אליה מפני שחמרו ופאר ליה חו משנה מקדיס היל אלמל דלמחמה לין מוריס בן : כתב הרמ"ן אפי"ג שנתלל כחוספחה (מחמיה עיי) דכריו לא ידענה טעמיה מאי, דהכ מתיק במחל דמח"ה אמרין כס"ד יהנב ואל יעבור דסנרל הוא מלי מויה דמלל דידך סומק טפי והכא ליכא היל סנרל דהט' יהנב כלם. והוא עלמו ומטנן שיהנב הא עלמו ואל יהנבו כלם. ואני לומר שאין טעמיה עונה על המוספחה דליכא למימר דהטם שאפי שחמרו לו ואמר ליה קטול לפניהו ומח"ה ל"י ללו טעמיה דמאי חוים דמלל דידך סומק טפי לא הוה אמרין דיהנב ואל יעבור וייינו דקמי קיפא ייחודיה להם, אבל נר"סא שלא ייחודיה שלא אמרו אלל מט אחד מחס ונהרגו אותו, בכל אחד מהם שיער למסור אותו ליכא למימר ליה מלי חויהו שחמרו אה זה ממסרו אחד מכם ומכיל אה זה דמלי חויהו דמלל דהאך סומק טפי דמלל דמלל דהלי סומק טפי, ועיי טענה זו אי אפשר להם למסור שום אחד מהם, אבל אי קשיא על ר"ס לקום קשיא דאמר שפעי"ס שחמרהו להם חס אינו חייב מיתה לא ימסוריהו דהט' ליכא הכא סנרל דמאי חויהו דמלל דידך

נפש אחת מישראל. ואם ייחודוהו להם ואמרו תנו לנו פלוני או נהרגו את כולכם. אם היה מחוייב מיתה כשבט בן בכרי יחגו אותו להם. ואין מורין להם כן לכתחלה. [ו] ואם אינו חייב יהרגו כולם ואל ימסרו להם נפש אחת מישראל : [ב] ענין שאמרו כאנסין כך אמרו בחלאים. כיצו. מי שחלה ונטה למות ואמרו הרופאים שרפואתו בדבר פלוני מאיסורין שבתורה עושין לו. ומתרפין בכל איסורין שבתורה במקום סכנה. חוץ מעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים שאפילו במקום סכנה אין מתרפין בהם. ואם עבר ונתרפא ומונין שאפילו במקום סכנה נפשות אין עוברין על אחת משלש עבירות אלו. שני ואהבת את יי אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך, אפילו הוא נוטל את נפשך. [ו] והריגת נפש מישראל לרפות נפש אחרת או להציל אדם מיד אנס, דבר שהדעת נוטה לו הוא שאין מאבדין נפש מפני נפש. ועריות הוקשו לנפשות שני כי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש כן הדבר הזה : [א] כמה דברים אמורים שאין מתרפאין בשאר איסורין אלא במקום סכנה, בזמן שהן דרך הגאנות. כמו שמאכילין את החולה שקצים ורמשים או חמץ בפסח או שמאכילין אותו ביום הכפורים. אבל שלא דרך הגאנות, כגון שעושין לו רטייה או מלוגמה מחמץ או מערלה, או שמשקין אותו דברים שיש בהן מר מעורב עם אסורי מאכל שהרי אין בהן הנייה לחך, הרי זה מותר ואפילו שלא במקום סכנה. חוץ מכלאי הכרם ובשר בחלב שהן אסורין אפילו שלא דרך [א] הגאנות. לפיכך אין מתרפאין בהן אפילו שלא דרך הגאנה אלא במקום סכנה :

גהות מיימוניות

[1] גרסתי בירושלמי פרק ח' דמסכת תרומות (ה"ה) עולה בר קוסר חנעמיה מלכותא ערק ואלו ללוד גבי ריב"ל. לחון ולקפון מדינתא אמרין לון אי לית לחון יהבון לון און מרביץ מדינתא סלק גביה ריב"ל ופייסיה והנייה לון הוה ליף אליהו ז"ל מהגלי עיליה וזכו לא לחגלי לם כמה יומין עד דאחגלי עיליה ז"ל למסורתא לוי עגלה ליל ולא משנה עשימי ליל חו משנה מקדיס : [א] ז"ע שפסק כר"ס לקום לגבי רבי יוסטן דלמנ (בירושלמי ה"ה) אפי"ג שאפי מייב מיתה, שוב הראמי מורי ז"ל ראינו במגלל חיימינשיהיי דגר

מגדל קור

1-ו. כענין שאמרו וכו' עד נוטל את נפשך. פרק כל שעה (כה) ומקלפון פרק לין מפסידין (כז) :

הגר"א

ה"ה. כס"מ (ד"ה גר"א), ובאיסורין דרבנן ס'. [גמ' : י"א דל ו הנפה מדרבנן מותר להמריטות הן אפי מולה שאין זו סבה (ר"ן פרי"ש בן הרשב"א ס' מה). מנו בליטור ד"ח שלא תדך האלפן דאפור מדרבנן בן (פסחים ד"ד) לין לקיין כ"י משמע הא מדרבנן אפור. מ"ה"א [פנין הכנה]. מפסקת סה : (י"ד מיר קנו ס"ק טו).

סומק טפי שהרי הוא והם נהרגים אם לא ימסוריהו. ואפשר למ דסנירל ליה לר"ס לקום שמי"ד כס"ד סנרל הוא אינו עיקר הטע דקבלה היסה נידס דש"ד יהנב ואל יעבור אלל שנמו טעם מסנה להכא דש"ך אלל חן הכי נמי דאפילו היכל דלל ש"ך הוה טעמיה דיעל הכי דיהנב ואל יעבור : ו כענין שאמרו באונסין וכו' ומתרפאין בכל איסורין שבתורה וכו', פסחים פרק כל שעה (כה). אלל רבין אמר רבי יוחנן גס מתרפאין פירוט נמקום סכנה חו מעיי"ג וגי"ע וש"ד : ז ומנין שאפילו במקום סכנה נפשות אין עוברין על אחת משלש עבירות אלו וכו'. נוטל את קורבן שאתן רבינו : ח בד"א שאין מתרפאין בשאר איסורין וכו'. ע"ה (כה) מר ז"ל רב אשי חסמיה לרבינא דקא שיי לרבייהו כגוהידיק דעגלה, פירוט טעם זמיס קטניס, ל"ל חמור דלמור דהטעם הכנה שלל נשטמ הכנה פ חמור ל"ל היל אישטמ למינתא כפי הכנה דמיהו ואיכא דלמרי הכי קאמ"ו ליה מירי דרך הגאנות ק"ה ענינהו כלומר שכין שאפי דרך הגאנות מיתמר מדלורייחא. ופסק רבינו בס' הלשונות דלענין דיהס מרזייהו לימניהו ובלאישורין דגמין ק"ה ענינהו ויב"ש מיר ע"ה לרבינן דלל מחמרי אלל [מתדרבנן שרו אפילו דרך הגאנות, וי חמריס דלפסק דקיל טפי חמריס פוריה שלל דרך הגאנות מאיסורין גרי חמרי דנריסה כדרך הגאנות : בחו כזכורות חייס* על מ"ש רבינו מוכר לעשות רטיה מחמץ בשפ כיון שיש לו חמץ י"ה חמריס דה המיר אלל נמחץ דנכרי וכו"כ דרשב"י דמחן דנכרי הוא והשאליה לרסרל ל הניס' על גבי מחמו ולין חמריסה ירסלל וחס לין מלוגמה לגוי מקי לו יסרלל קמו ועשה גרי חמרי מלוגמה ועומנה על גבי מחמ ישרו עכ"ל : חוץ מכלאי הכרם ובשר בחלב וכו'. ק' ממחלר ע"ה (ב) : בגמלל דלוקין עליהס אפילו ש דרך הגאנות משום דלא כמיב ג אכילה וממילל שמעיין לדין מתרפל כהס שלל נמקום סכנה אפילו ש דרך הגאנות דדוקא כשאר חמרי דשלל כדרך הגאנות שרי מדלורייחא הוא דרשיק שלל נמקום סכנה : * נפטי ליהט.

בירושלמי [כדלמיל כה"ה שמענר לך המוחלה גר בירושלמי כ"י [1] והיינו דווקא להרוג נידים אבל אם חמרים לו הנם עלמך לון על המיתוק ויחמערך או סהר דהשחל לא עבדי מעשה יעבור ואל י דלדרכה אים לן למימר מאי פויה דהמלל דחנכר סומק טפי דיל דמל דידך סומק טפי, ועיין בחוספות (פסחים כה) : ד"ה מ [א] עיי בהלכות מלכותא חסורות פי"ד (ה"ה) : [ח] וטעמיה מ דלל כפי כהו אכילה (פסחים כה) (כה) :

1-ו. כענין שאמרו וכו' עד נוטל את נפשך. פרק כל שעה (סה) ומר סוכר וישה (נד) :

ה"ה. מ"ל"מ, באשה חרלה ס'. (בשר"ע : אה) מולה והיא נדה אסור לעולה לענ כה כדי לשמה כגון להקטנה ולהכניסה ולמכרה. אם נעלה נוסף אסור למשא לה הדוקא. דאפילו בסיקוט נוסף אסור בשר"ע בפסחים (כה). בכל מתרפאין חוץ מ"ו, ועניו חסירה ליכא אלל (לו נעמלמ אלמל אפילו ללו ד"י עברוה לין מתרפאין בהו, ובישרדקן ע"ה [ח] כשלמל למ"י כ"י אלמל אפילו ללו דלל מקרבו כה"ה אסור : (מ"ה"א ע"ה) [ח] כשלמל למ"י כ"י אלמל אפילו ללו דלל מיהו חוץ דוקא אם (מ"ה"א ע"ה) : י"א דלל חן לה מי שישמנה מותר בגל). דהללו סה הוא דוקא אם

להפסיד ממונו בשביל כבוד אביו¹⁶ וכן צריך לומר ע"כ שהרי רבינו משה עצמו פסק¹⁷ כמאן דאמר משל אביו אלא ודאי צריך לחלק כדחלקתי וכל שכן דאין לו להניח מלקחת אשה ההוגנת לו והישרה בעיניו משום כבוד אביו וכדפירשתי.

אמנם מכח השבועה שנשבע לאביו נראה לע"ד שאין רשאי לקחת כרפי' לעיל, וגם מאחר שהבן נטען מאשה זו בעוד' תחת בעל' הראשון צריך להתיישב בדבר ולחקור ולדעת אם היה שם עידי כיעור רפשיטא דלאו דוקא שראוה חוגרת בסניר או רוק למעלה מן הכילה או מנעלים הפוכים אלא הוא הדין לכל הדברים המראים שהיה עבירה כמו שכתבו רבינו משה¹⁸ וטור אבן העזר¹⁹ שהוסיפו עליהם אחריו על פי הירושלמי²⁰ וכתבו דכן לכל כיוצא בזה.

קצור ופסקי השורש

על דבר האיש שנשבע לאביו שלא ישא אשה שלא ברשותו, ובטרם ישבע אליו כבר מסר מודעא בפני עדים כדי לבטל שבועתו, באמרו שהיה ירא פן ימאן אביו ללכת בעבורו. למקום פלוני אם ימאן הוא להשבע לו על הדבר הזה. — אין במודעא זו ממש כדי לבטל את שבועתו שנשבע אח"כ, דלא קרינן ביה אונס בכיוצא בזה, שאביו לא כפה אותו לישבע אלא מדעתו ורצונו היה כך, ואין ההמנע מעשות הטובה נחשב אונס, ואין כח במודעא לבטל השבועה שנשבע אח"כ בלי אונס.

על דבר ראובן שנשבע לאביו שלא ישא אשה בלא רשותו, והלך וקדש לו אשה בלא רשותו, ובין קדושו לכניסה צוה לו שלא יכנס, וכבר היה ראובן נטען מאותה אשה אשר קדש וחשוד היה עליה — אין כח כאב למחות ביד הבן מלישא אשה אשר הוא חפץ בה כשהיא הוגנת לו.

אמנם מכח השבועה שנשבע לאביו אינו רשאי לקחתה, גם מאחר שכבר היה זה נטען מאשה זו בהיותה תחת בעלה הראשון צריך להתיישב בדבר ולחקור ולדעת אם היו שם עדי כיעור, דפשיטא דלאו דוקא דאוה חוגרת בסניר וכו' הנזכר בתלמוד דהה"נ לכל הדברים המוכיחים על העבירה.

שורש קסז

דלשתמע דוקא במכוונת לאיסור אלא ומעלה בו מעל כתיב. (ג) ומה שכתב רבנו משה בפרק כ"ד להלכות אישות מאשה שזנתה תחת בעלה בשגגה או באונס שהיא מותרת לבעלה היינו דוק' כגון ששגגה בגוף הזנות ולא ששגגה באיסור דוק' דהתם לא קרינן בה מזנה תחת בעלה בשגגה כיון שהיא מתכוונת לזנות אלא שאין יודעת שיש איסור בדבר⁶ והיכי דמי מזנה בשגגה כגון שהיא סבורה שהוא בעלה ונמצא שהוא אדם אחר כהנהו עובדי דשלהי נדרים וכי הא דגדסינן בפ' הבע" (יבמות נו, ב) אשת איש שנאנסה אע"פ שמותרת לבעלה פסולה לכהונה ותנא ותנא וכן הבא על אחת מכל העריות האמורות בתורה או פסולות מאי וכן ל"ש באונס ל"ש ברצון ל"ש במזיד⁷. והאי שוגג דהתם דמשמע דשרי' לבעלה היינו שוגג דריש' דמתני' דקתני התם (נג, ב) הבא על יבמתו בין בשוגג בין במזיד כו' והתם א"א לפרושי אלא שוגג סובר כי אחרת היא כרפי' שם רש"י בהרי"ג וכה"ג נמי במ"י רבינו משה, ותדע דכן הוא שהרי רבינו משה עצמו כ' בפ"ב דהל' סוטה דקטנ' שהשיאה אביה אם זנתה לרצונה שהיא אסורה לבעלה ופשיטא שאין לך שוגגת שלא לידע

ועל (א) דבר המפותה לא ראיתי מקום לחלוק לשאלתך כלל היא פשיטא ופשיטא דמאחר שכבר עברו עליה ימי הנעורים ויש עדין ועדינים שיצתה לבגד א"כ אין לה בשת ולא פגם כיון שנתפתה⁸ דהא מחלה כדמוכח בהדיא בפרק אלו נערוה (כתובות לב, א) דמוקי ההיא דאלו הן הלוקין דמשמע דלא משלם ממון מדלקי, ביתומה מפותה דלא מחייב בממון משום מחילה דמחלה, ופשיטא דבזה דין הכוגרת והיתומה שוה דכיון שבגרה יצתה מרשות אביה והוי' מחילתה מחילה וכן בריש פ' נערה (שם מב, א) פריך לאביה נמי פשיטא מדקא יהיב מפתה דאי לעצמה אמאי יהיב מפתה מדעתה עבר וכן פסקו כל הפוסקים דבוגרת מפותה אין לה לא בושת ולא פגם ולא קנס⁹.

ואשר שאל מהרי"ל יצ"ו באשה שזנתה תחת בעלה ברצון והיא לא ירעה אם יש איסור בדבר אם יחשב שוגג עכ"ל, לעניות דעתי נראה דאין לזו דין שוגגת להתיר¹⁰ לבעלה כיון שהיא מתכוונת למעול מעל באישה ומזנה תחתיו דהא לא כתיב איש איש כי תשטה אשתו ומעלה מעל בה

חילופי גירסאות ותיקוני טעויות: (א) צ"ל שנתפתה. (ב) צ"ל ל"ש בשוגג.

15. הלכות ממרים פ"ו הלכה ז. 16. ד"מ שם ס"ק ג ע"י בהגרא ס"ק יח. 17. שם הלכה ג. 18. הלכות סוטה פ"ב הלכה יג והלכות אישות פכ"ד הלכה טו. 19. מ"י יא ולא הטהיר הירושלמי. 20. הירושלמי פ"ב הלכה ז.

2

גרסינן במגילה פ"ק (טו, א) וכאשר אבדתי אבדתי כאשר אבדתי מבית אבא אבדתי ממך דעד השתא באונס והשתא ברצון שמע מינה דמאותה שעה נאסרה על מרדכי והנה דבר פשוט הוא יותר מביעתא בכוחא כי אסתר לא (עשה) [עשתה] שום איסור ולא היה בדבר אפי' נדנדור עבירה אלא מצווה רבה עשתה שהצילה כל ישראל, ותדע דכן הוא שהרי בכואה לפני המלך שרתה עליה רוח הקדש כדורשינן התם (יד, ב) מוחלשב אסתר מלכות ומינה מוכח התם שהיא היתה משבעה נביאות שעמדו להם לישראל שהרי שרתה עליה רוח הקדש באותה שעה אשר הלכה לפני המלך אשר מכח זה נאסרה על מרדכי, וחלילה וחס לומר שתשרה רוח הקדש מכת מעשה של גנאי, לא תהא כזאת בישראל אלא אדרבה פשיטא ופשיטא שעשתה מצווה רבה מאד, ובפרט דקרקע עולם היתה, וכן מצינו ביעל אשת חבר הקני ששבחה הכתוב כמעשה דסיסר' ושקל אותו מעשה כביאות האמהות עם האבות כדאית' בנויר (כג, ב), וכן כתבו חו' רבינו יודא מפרי"ש ביבמות פרק הבא על יבמתו' וכמדומה אני שהוא לשון רבינו יצחק עצמו ז"ל והא דפרכינן בפרק מצות חליצה (קג, א) ובפרק נוזר (כג, ב) גבי יעל והא מתהניא מעבירה וכו' עד ולכך הכתוב משבחה ודבר זה מותר לעשות עבירה זו לשמה אפילו היא אשת איש כדי להציל כל ישראל, וכן מצינו באסתר שהמציאה עצמה לאחשורוש בשעה שלא היה תובעה כדי שיתאוה לה ויהיה (כח) [נח] להתפתות לעשות לה בקשתה עכ"ל. הרי לך שכתבו התוספות ודבר זה מותר לעשות ואפילו גבי עובדא דיעל כ"ש וכ"ש בההיא דאסתר ואפילו הכי נאסרה על מרדכי בעלה משום אותו מעשה שהיה ברצון. והלא דברים קל וחומר ומה התם דלא היה בדבר שום נדנדור עבירה אלא אדרבה מצווה קא עבדא ואפילו הכי נאסרה על מרדכי בעלה אשה שזנתה תחת בעלה לא כל שכן שהיא אסורה עליו ואעפ"י שאינה יודעת שיש איסור בדבר דמ"מ עשתה היא עבירה וצריכה כפרה וחייבת בקרבן.

שיש איסור בדבר כקטנה בת שלש או ארבע שנים ואפי' קאמר דאם זנתה לרצונה אסורה על בעלה אלא ודאי דכל שהיא מתכוונת לזנות אסור' לבעלה כדפי'. ופשיטא דע"כ לא קא מפלגי רש"י ורבותי בעלי התוס' (כתובות ט, א) והראב"ד על רבינו משה אלא דוקא לענין קטנה ואמרי דאפי' זנתה ברצון מותרת לבעלה דפתויה אונס הוא כדמוכח בפרק הבא על יבמתו (סא, ב) אבל לענין גדולה שיש לה דעת ורצון מודו דמתסר' לבעלה אם הזידה בגוף המעשה ואף על פי ששגגה באיסור לפי הנראה לעניות דעתה.

וה"ל להביא ראיי' ממה שהקשו התוס' בשמעתין פ"ק דכתובות (ט, א) דפתח פתוח מצאתי גבי הא דמשני כגון שקבל בה אביה קדושין פחותה מבת שלש. וא"ת ואכתי ספק ספקא הוא ספק באונס ספק ברצון ואת"ל ברצון שמה כשהיא קטנה זנתה וכו' ומתריצים דשם אונס חד הוא. ואם אית' (דהיכי' שאינה יודעת דיש אסור') בדבר דלא מתסר' אכתי מה מתרצות נימא הכי ספק תחתיו ספק אינו תחתיו ואת"ל תחתיו שמה מרוב קטנותה לא ידעה שיש אסור בדבר דהא בקבל בה אביה קדושין פחותה מבת שלש מוקמינן לה. ולפי הנראה לע"ד דבר פשוט הוא אצל כל מבין דלא שייך למימר הכא דשם אונס חד הוא כיון דלא צריכנן להא דפיתוי קטנה אונס הוא דהא אפי' בגדולות אפשר להיות ספק זה דשמה לא ידעה שיש איסור, אלא ודאי דלא מהני טעם זה להתיר' מאחר שהיא מועלת בבעלי וכו' וגם אין לומר דשגגה ואונס חשיב כחד שמה ולעולם נתרץ דשם אונס חד הוא, דפשיטא דאינו שהרי באונס פטורה אפי' מקרבן וכשוגג שלא ידעה שיש איסור חייבת בקרבן.

עוד נראה לע"ד להביא ראיי' דע"כ אין הדבר תלוי בכונת האיסור כדי שנאמר דהיכי שלא נתכוונת לאיסור כגון שלא ידעה שיש איסור בדבר שתהא מותרת לבעלה דהא

קצור ופסקי השורש

על דבר האשה שזנתה תחת בעלה ברצון והיא לא ידעה שיש איסור בדבר אם תחשב כשוגגת — אין לזאת דין שוגגת להחירה לבעלה, כיון שהיתה מתכוונת למעול באישה ומזנה תחתיו.

שורש קסח

שמעון יצ"ו בבית הכנסת ברעגנשבור"ק וכידו כתב חתום איך מוכן הוא ומוזמן להיות ציית דינא באולמ"א או בגינגין או אם לא יתרצה הרב יצ"ו באלו הבתי דינין מוכן הוא לדין עמו בק"ק נורנבער"ק כמנהג הקהילה על כל תביעו' ערעורים ופקפוקים שיש לו לרב יצ"ו עליו ולא נחרצה הרב ולא האזין לו ועוד ידו נטויה (לגורמו) [לרזגמו] בחרמו. וא"כ הוא הלא דעת הרב יצ"ו נפלאה היא ממני ורחוקה היא עד מאד דאפי' היה אמת שה"ר זלמוני פגע בכבודו ונוקש באמרי פיו כיון שהוא עומד וצווח שהוא מוכן לקבל עליו את הדין בלי שום דחוי באחד משלשה בתי דינין אשר יבחר הוא מה יש לו עוד לעשות ומה תועיל החרם שלו אם לא יסרב מלעשות ככל אשר יורו אותו

הנה זעקת הח"ר זלמוני יצ"ו באה לפני על דברי ריבות וקטטות מענין אונאות דברים נתגלגלו עליו עתה בעת צרתו. ראיתי דמעות העשוק ה"ר זלמוני יצ"ו ואת לוחצו העצום כאשר יד הצר הצורר את היהודים נטויה עליו לבלעו חנם, ועוד נוסף לו שכר על שכר כי גם יש צורבא מדרבנן מגלגל עליו דין ודברים מענין אונאות דברים ואומר שה"ר זלמוני הנז' חרף חלול אותו ונוקש באמרי פידו ולזה מתפאר להחרימו ולנדוהו הן על ידי עצמו שנדהו לכבודו הן על ידי אחרים אשר יקנאו אח קנאתו, ולפי מה אשר נכתב אלי מפי אנשים גדולים שה"ר זלמוני הנז' שלח את בנו הנחמד ה"ר

חילופי גירסאות ותיקוני טעויות: ג) צ"ל איסור.

להגיל

קמ מה שאל באשה שדרה בענה שריפה מקמס לילד חס המלטה שלה להביא לעשות ממנה מעול. זה ידוע לו שזה מקרי עדר ומת רוב וידוע מה שכתב הפ"ק בסיומן רכ"ח בס"ק ק"ח. ואמנם נל"ד יבעל ודאי יכול להסיר שהרי אפילו נדרה על דעת רבים יכול להסיר כמבואר בס' רל"ד בס"ק ד' שהבעל מפר נדרי אשתו אפילו נדרה ער"ר, וזהו אין מקום לקשות הפ"ק בסיומן רכ"ח בס"ק ק"ח ור"ל הבבלי ודאי יכול להסיר, רק שחוסק אני אם לרין להסיר כלל אם חל הסדר כלל שאף שזה מלמדת ית לה מצינו אשה מ"מ לא גרם מהסיר מלוג וער"פ יכול להסיר שהרי שאל לא היבט גם מלמדת זה ילקח לעשות לה מלמדת אחר וזמן שיטל להסיר אין לרין לא שום פתח ולא שום חרטה. דברי הר"ם:

תשובה שלמה רבא. לגברא רבא. מצינוהא פבא. בקי בבואה תלמודא בבבלי ירושלמי פפרי ותוספתא בתוספת מרובה, חזא כבוד אהובי ידירי ותביבי הרב המאור הגאון המושלם מאד בתורה ובמעשים טובים כבוד פ"ה ישעיה נר"ו בק"ק ברעמלי:

קמ הגה הינה במתכוונת בקשות שטפות ואמנם הפס"ק לא אמנם מלהביא לפי קמ שלי. ומחלק המה על ר"ל. וזה לטוט במתכוונת בסיומן א'. כבר שאלתי בענין זה אם ניסוי הגאון בעל זכרון יוסף ז"ל ברש"י במתכת ר"ס דף כ"ו וכוונתו דף ל"ט ד"ה התורה חסה ט' שנאמר וזהו סכנו ופניו כו' ורש"י בחולין דף מ"ט הביא דברים הללו בשם פ"ב. וזהו מקום עיון שלא הביא גמרא ערוכה מנמות דף פ"ז היכה רמח"ל דכתיב ובקיות את העדס ואת בעירס. וכן הפקס מעלתו בפי"ק דדבר זה שהביא רש"י בח"כ שני במשנה פ"ב דעביס ור"ל קמ על הגמרא דמנמות למת לא הביא רחיה מקרא דלויה סכנו ועט. ואמנם לדעמי הכל נכון ודדאי רחיה זו דוהקיות תלוס מפי דמה דכתיב וזהו סכנו ופניו ט' שם אין זה יחידות דין ולמה לא יתום ומה הפסד ית בזה אבל במים טיילאו מן בסלוג סיה דבר וילאו מן הפקעו ולמעט בריסא עדיף ודי ששפס כס טיילאו מיס לנרין העדה שחזר להליל נפשות ישראל שלא ימותו בזמנא והקב"ה הרבה לעשות עוד גם טיילאו גם לנרין נפשים בזה בראה אף חס על מתון ישראל לעשות אפילו גם יולאו מן הסכנו להליל מתון שלהס. ואמנם מן והקיות ית רחיה שחם הקב"ה על ממונס של כלל ישראל שסם סיה בעירס של כל ישראל ולכן אמר והקיות כו' ואת בעירס, ואחרי רחיה זו סכנו שם שמדבר מלחם המים שסיה ג"כ בזה מכלל ישראל אבל אין מזה רחיה שהקב"ה חס על ממוט של יחיד ולכן בחולין ובר"ה לא הביא רש"י רחיה זו והביא דרשת פ"ב וזהו סכנו דמדבר ג"כ מכל מתון יחיד וכוונתו אף דמדבר מן הקלפי אם סיה רש"י מביא מן והקיות כו' סיה קמא מינה דשל קודם כלי שים שחז מן סייבור שייך התורה חסה אבל שכחיו שסם של חול. ויטול סכנו לעשות מעלו וחי' לרין אפילו למסרס לציבור מעדינוס מעלו מכל אב דכדך ששסס בן גמלא סגורלות של אבס לו לעשות גם הקלפי ולכן אהיב רש"י להביא ממוט סכנו שסם בשל יחיד שייך חס על מתון. דברי אהיב סד"ם:

שנית להגיל

קמ על מה שכתבתי לרוס מעלתו שאין דרכי להביא בדברי אגדה, ומל זה הרבה מעלתו במתכוונת והאריך להביא כמה גדולים שהדבר בדברי אגדה ודרשו בזה כפי השגחם והאריך בזה מחד: הגה איי המה האריכות אור למת וכו' דברי חז"ל לריכין שנה ומי הוא פתי יסור סנה להשתק איה גדול וליתן דופי בדברי אגדה וכל דברי בעלי התלמוד כלם ניתנו מרובע אחד ואין בזה דברי ריק וזכאל ואם ריק הוא מלחט הוא לקאר שכלט ולחולשת עיני אור השגחתי להשיג מה שרמזו בזה, ובודאי האדם לעגמו כסו לו פנאי רחוי לחקור בכל כח גס בדברי אגדה, אבל איי לא אמרתי אלא שאין דרכי להסיב בהם לשואל כי כל דברי רז"ל בדברי אגדה סגורים וסגורים וכלם קשים להבין ואם באלו להביא בזה אין לדבר סוף ופסרם איס כמזוי אשר עול הריס עלי די שאני נפסס להסיב בדבר הטוע למעשה. ומה שכתב שהרשב"א סלפל כמה דברים בדברי אגדה ג"כ לא ידעתי מה סודיעמי בזה דבר מהס והרי צנין עקב הביא הטוב אז דברי הרשב"א לרוב והעפ"כ יראה מעלתו מ"ס הרשב"א עלמו בחידושו למנילה דף ק"ז על מה שכתבו הגוים שאסאמר אמרה כאשר אבדתי מביא אבא קך אבדתי מתן שבעשו ברטון והקפו סתום' למת לא גירסה גירסה מרדכי והסיה מותרת לחזר לו ותירצו שגם לרין עדים ומיפרסמח מלחא וידוע למלכות, והקפס הרשב"א בחידושו דלכתי קשה למת לא גירסה בכתב ידו ומסיים הרשב"א שגמלח קשות הסום' איס מהורגת אלא שאין מחייבשני בדברי אגדה עכ"ל. הרי שהרשב"א כתב שאין מחייבשני בדברי אגדה:

שאי מחייב בדברי אגדה אלא שחזר דבר טענע לדינא. דמחייב בהגונה סמך אלא איס שהללח הרבים צינסה אף שפסיד עבדס מ"מ חסורס לבעלס וסניח' רחיס מלסאמר שחמרה כסם שחבדתי מניח אבא כו' וסניח' סניס שחולב' כב' קפ"ח ס"ק ד'. ואיי אומר אם לרין ית שפובה שאין רחיס מדברי סמורח כלל שאסאמר מאסרס על מרדכי וסירוס אמר ית לו בדברי סמורח, ונלחח קשות הרשב"א תמורה שקשות סתום' שחמרה למת לא גירסה מרדכי ומה שחירט סתום' ששעסס גט פסוס סוח שפיר הפקס הרשב"א סיהס לו לגרסה בכתב ידו בלא עדים:

ולכן איי אומר כאשר בסיס לב שפיקר קשות סתום' על מה שחמרה שכתבו ברטון סקפו למת לא גירסה אבל לא סקפו גם על סמלח לקיחוס לחמורוס למת לא גירסה מרדכי להלילס מתון למת איס וליך לומר דכין שחמרה אין כחן פניסם פליס כלל ולמה גירסה אבל פסוח סהלכס ברטון וחסרס על מרדכי סקפו למת לא גירסה. ואיי אומר אף כלי סקעס שחמרה עליו אפילו אם סיה מרדכי כסן שאסורה אפילו בלחם קשה קשות זו עכשו ברטון למת לא גירסה להלילס מעבירס של חסת איס ואף שחמרה לה לסבור עבירס זו להליל נפשות כל ישראל מ"מ כיון שסניח' סיה ורדי חסאמר לגרסה ומילי את סכלל כלי פניסם חסוריס של חסת איס. וממנה איי אומר על קשות הרשב"א שגמלח גירסה מרדכי ככתב ידו כדי להלילס מחסת איס אמנס פניח אגירושין אבל שיחירוס אריב לרין עדים לקידושין ותוספס חס ודאי מיפרסמח מלחא ומתוך קך למרס שחבדתי מתן שחי חספר לו להחילס אבל לא מספס שחמרה עליו שנלחח לא מאסרס כלל שגירסה, ולפ"ז אף לו לימוד לנוד דית של מרדכי שחם סחם להלילס הרבים שחמרה על בעלס לחספר בלחם לא מאסרס ונס חסאמר איי לאו שגירסה לא מאסרס כלל. ואמנס מדברי רש"י סדבר טובח סד"י פירס סם אבדתי מתן שחמס ישראל שזינסה ברטון חסרס על בעלס פ"ס ממילא טובח שלא כאשר פירשתי דלפירתי שגירסה מרדכי ונלחח לא מאסרס רבס שאל סיה יכול להחזירי בחוספ וקידושין מליחח סמלסח לא סיה לרין רש"י לסקידס דחסת ישראל שזינסה ברטון מאסרס על בעלס דברי אפילו לא היחה מאסרס לבעלס מ"מ סיה מוכרח לגרסה כדי להלילס ע"פ סעבירס של חסת איס ברטון וטוב לא סיה יכול להחזירי מחסת ססוסוס וממנס רש"י שחמרה על בעלס מכלל שלא גירסה וקס דית של מרדכי:

וב"ב נוד דין זה שריסה מותר לחסת איס לזוט ברטון כדי להליל נפשות איי תורה, ולא יסר צעיי מה שרצונו בריח השביע ולפי שאני נעמ עמה ככפר לא לוכל לוסר בחרס ספובה ומזומה איי סיה ששנח בית יעקב, בחלופים וסוסם שהלכו בדרך וקס עלוסס ארכילויסוסים אחד בזהס עמ חזרת לסיסוס שמתומו להרוג חס. כולם וקמס חסם איה מנס חסם יפית מורח מחד וסמחילס להשתל עס חסת רלס לסיסויס בדברים דם שסתחו בחלקת לשונס שחמרה לה ועכעלה לו ביצור מן אד ועל די כן היליס חס בעלס עס כל הנפשות, ופסק במשנה סיה שפסיר עבדס ומחס רחיס עבדס וסחלמו לוס להליל נפשות רק שחמרה מאסרס על בעלס וסביא רחיס מאסרס. ואיי אומר כיון שחמרו רז"ל בכל מתרפאין מתן משי" וגי"ס ור"ז א"כ כסם שאין מתרפאין בעלם עבירוס סללו כן אין משי" כסם נפשות ואונס דרומחח שריס בחשה שרקקת עולם סיה סייע שחיס חססס על נוד סביחל אבל סיה שחיעס חוססס על נוד סביחל וסררס סיה שחמרה לוס להליל נפשות לא מקרי קרקע עולם וחסת איס שייס ומסרס ולא סמבור וחסמר שחיס שחיעס להליל כלל ישראל מסודו ועד סט ויחל למדח סלח סלח יחידים סלח כלל ישראל מעבר ועד זמן מסודו ועד עס וסם סיה שחמרה מרדכי וצית דית ותולי ברומ סקוס. ויי לו כס כמס פריס דיניס כקמ להיסר וזקנה לריסור ואין כחן מקוס להאריך בזה:

וב"ה שילה לומר ללמוד הלכה למעשה מן אגדה ומדברי סבורס נקוס שאין סמורח סותרת לוס וכנס שיחורולמי איחא שאין למדח לא מן סלכות ולא מן אגדות ולא מן הגה"ה סבן הסחבר

* עיון בהגונה הרשב"א סימן ע"ה ומיין

כספר גלר יעקב כמלך אה"מ סימן קי"ט:

שנמקוס בגמרה סמורס לדברי סמורס למדח מונס סד"ל מדברי אגדה סיה כלל חוטי בגמרה סמורס על דברי סמורס למדח מן סמורס דריי טלוס בני בקתח מלח יונס. ומתוך קך ממה מעלתו במתכוונת סימן ג' על סמורס ברטוס פ"ל משגס ד' בר"ה ואם סמסחחו שלא רלס ללמוד מן סמורס במה שלא חוטי בגמרה סמורס לוס וסביא רחיס ללמוד סלכס מן סמורס מן סתום' במסכת ע"ז דף ל"ג ד"ה שפסקו דכני בזהס ג"ס ממדח סמורס שחירס דברי סגן שחמרו לחמורוס אם חדוסי סמך טונע כסוס של אחר חסס חובטו בקרקע וחיט שחוס ולא עוד אלא שחמרה סתום' ג"ס. פ"כ דברי מעלתו והאריך בזה. ואמנס איי אומר דאף דסירובלמי כלליסו יחד מ"ל לאו בחדח מתחס מהחיסו ומה ענין סמורס ללל סמורס סמסססח עיקרס להלכות ולזה סיה סמלח טונס ממרסס ור' חייח ור' אשעיש ססס סדוקה ועל סממחס לדיי סמורס ולכן במקוס שאין סמורס בדברי סמורס סומחיס על סמורס סחל אכל סמורסיס וסלדוסי מיקר טונסס על סמורס ועל יחוסתו וילי סמורס סדבר וילי חסיר רבס אכל יא סמורס סמורס ויל

7

